

‘ς τὴν πλύσ’, γαριάς’ γι χειρότερα αὐτόθ. Τὰ ‘πλυνες μόνι-
-μόνι τὰ ρούχα τσαὶ γαριάσανε Μύκ. Γαριάκανε τὰ
ρούχα, γιὰτ’ δὲ δά ‘πλυνες καλὰ Σκῦρ. Ἀφῆσε τὰ ρούχα
δίχως νὰ τ’ ἀπλώσῃ καὶ τῆς γαριάσανε Πελοπν. (Πάν.)
Ἐγὰρ’άσαι τὰ ρούχα, δὲ δά ‘πλυνες καλὰ Πελοπν.
(Κίτ. Μάν.) Τ’ ἄσπρα ρούχα θένε βουάδα, μὲ τὴ γου-
τσόπλυνση ‘αριάζουνε Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. γα-
ρίζω 1, γαριώνω, γιώνω, κασιάζω, κασώνω,
λερώνω, ρασιάζω. Μετοχ. γαριασμένος = ρυπαρός,
ἀκάθαρτος (ἐπὶ ἐνδυμάτων ἀπλύτων ἢ κακοπλυμένων)
ἐνθ’ ἄν.: Φορεῖ γαριασμένα ρούχα Κύθν. Πολὺ ‘αρια-
σμένος εἶναι ὁ σάκκος εὐτὸς Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πῆρε
ἓνα παντελόνι γιομάτο τρυπες, χιλιομπαλωμένο, γα-
ριασμένο... Κ. Παρορ., ἐνθ’ ἄν. Συνών. ἀκάθαρτος 1,
βρώμικος 1β, γαριερός 1, γιωμένος, κασια-
σμένος, λερός, λερωμένος. 2) Ἐπὶ χόρτων ἐδω-
δίμων, συντελῶ εἰς τὸ νὰ λάβουν ταῦτα χροιάν ὑποκίτρι-
νον, ἔνεκα κακοῦ ἢ ὑπερβολικοῦ βρασμοῦ Πελοπν.
(Πάν.): Τὰ γάριασες τὰ λάχανα καὶ τὰ ‘καμες γιὰ
πέταμα. Καὶ ἀμετβ., λαμβάνω χροιάν ὑποκίτρινον αὐτόθ.:
Ἐβαλε τὰ λάχανα ‘ς τὸ τσουνάλι καὶ τὰ ξέχασε γα-
ριάσανε καὶ δὲν τρώγονται. 3) Μεταφ. ἐπὶ προσώπων,
κιτρινίζω, ἐξασθενῶ Σίφν.: Μ’ αὐτὴ τὴν ἀρρώστια
ἡγάριασε.

γάριασμα τό, ἐνιαχ. γά’ρασμα Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)
‘αριασμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαριάζω.

Ἡ ἔνεκα συνεχοῦς χρήσεως, μάλιστα δ’ ἔνεκα κακῆς
καὶ ἀτελοῦς πλύσεως, ρύπανσις τῶν ὑφασμάτων καὶ
ἐνδυμάτων πολλαχ.: Τέοντο γά’ρασμα πού ἔχουσι τὰ
ρούχα, δὲ θὰ καθαρίζουσι μὲ κρύο νερό, θέσι ζεστό νερό
μὲ σαποῦνι (θέσι = θέλουν) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Εἶχα
δ’λειά ‘ς τοῦ σπὶτ’ κ’ ἔστ’λα τὴ μ’κρὴ νὰ μ’ πλύῃ κί
μοῦ ‘καμ’ ἓνα γάριασμα ‘ς τὰ σιδόνια, πού ‘φαγα τὰ νύ-
χια μ’ νὰ τοῦ βγάλουν Τῆν. Τὸ ‘αριασμα τῷ ρουχῷ δῶνε
δε δό ‘χω ξαναθωρησμένο ‘ς ἄλλα ρούχα Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.) Συνών. γαριασμός, λέρωμα.

γαριασμός ὁ, ἀμάρτ. ‘αριασμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαριάζω.

Γάριασμα, ὁ ἰδ.: Εἶδα ‘αριασμός τῷ ρουχῷ εἶν’
εὐτός!

γαριβάλδι τό, Ἴων. (Ἐρυθρ.) Μακεδ. (Θεσσαλον.)
Σῦρ. γαριβάλτι Θράκ. (Σαρεκκλ.) γαριβάρδι Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ.) γαριβάρδι Κῶς γκαριμπάλδι Ἴων. (Σμύρν.)
γαριβάλδου Μακεδ. (Κοζ.) γριβάλδου Μακεδ. (Πε-
λεκαῖν.) γαριβάνθ’ Λέσβ. (Πάμφιλ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. ἐπωνύμου *Garibaldi* (ἀπὸ τοῦ χρώ-
ματος τοῦ ἐπενδύτου ἢ τοῦ πύλου τῶν Γαριβαλδινῶν).
Ὁ τύπ. γαριβάλδο κατ’ ἀναλογίαν πρὸς τὰ οὐδ. εἰς
-ο ἐπίθ. χρώματος δηλωτικά, ἐκ τούτου δὲ ὁ τύπ. γρι-
βάλδο κατ’ ἀντιμετάθεσιν (*ἀγριβάλδο) καὶ ἀφαί-
ρεσιν.

1) Τὸ κόκκινον ἀνοικτὸν χρῶμα ἀνιλίνης Θράκ. (Σα-
ρεκκλ.) Κῶς Μακεδ. (Θεσσαλον. Κοζ. Πελεκαῖν.) Σῦρ.
β) Ἡ ἐρυθρὰ μελάνη Λέσβ. (Πάμφιλ.) 2) Εἶδος γυ-
ναικείου πύλου συνηθιζομένου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος
Ἴων. (Ἐρυθρ. Σμύρν.): Ἄσμ.

Πανωφοράξ’ ἡφόρεινε καὶ μαῦρο γαριβάλδι
οὐλ’ οἱ νεκροὶ τὴν κλάφανε, ὅσ’ ἦτανε ‘ς τὸν Ἀδη
Ἐρυθρ.

Κορίτσια, κοπέλες, τὸν ἄντρα μου πουλῶ
γιατὶ ‘ς τὸ γκαριμπάλδι δὲ μοῦ ‘βαλε φτερό
Σμύρν. 3) Εἶδος παλαιοῦ νομίσματος Νάξ. (Ἀπύρανθ.):
Εἶχε γαὶ γαριβάρδια κ’ ἦτονε κ’ ἐκεῖν’ ἀσημένια.

γαρίδα ἡ, κοιν. σγαρίδα Χίος γαῖδα Σαμοθρ. καρίδα
Βιθυν. (Κίος) Θράκ. (Αἶν. Σαρεκκλ.) Κωνπλ. Λέρ.
Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Προπ. (Ἀρτάκ.) Χίος — Λεξ.
Βάιγ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. 435 ἀκρίδα Ἀστυπ.

Τὸ Βυζαντ. γαρίδα καὶ καρίδα, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. κα-
ρίς. Ὁ τύπ. σγαρίδα διὰ προθετικοῦ σ, ὁ δὲ τύπ. ἀ-
κρίδα ἐκ τοῦ καρίδα κατ’ ἀντιμετάθεσιν ἢ κατὰ παρε-
τυμολογίαν πρὸς τὸ ἀκρίδα, ὁ ἰδ. (διὰ τὴν φαινομενι-
κὴν ὁμοιότητα τοῦ σώματος).

1) Τὸ μικρὸν θαλάσσιον μαλακόστρακον καρίς ἡ κοι-
νὴ (*crangon vulgaris*), τῆς οἰκογενείας τῶν καριδο-
ειδῶν (*carididae*), τῆς τάξεως τῶν δεκαπόδων (*deca-
poda*) κοιν.: Φέρε τὴν ἀπόχην νὰ πιάσουμε γαρίδες γιὰ
δόλωμα. Δῶσε μας δυὸ γαρίδες γιὰ μεζέ. Πῆρα λίγες
γαρίδες, γιὰτὶ νηστεύομε. Οἱ γαρίδες γίνονται βραστές
μὲ λαδολέμονο κοιν. || Φρ. Κόκκινος σὰν καρίδα (λίαν
κόκκινος, αἱματώδης τὴν ὄψιν) Θράκ. (Αἶν.) Πβ. τὸ
ἀρχ. «ἐρυθρότερος καρίδος ὀπτῆς» (Ἀθῆν. III, 106α).
Συνών. φρ. Κόκκινος σὰν ἀστακός-σὰ ντομάτα-
σὰν παντζάρι. Πάει μπροστὰ σὰ γαρίδα (ἐπὶ ὀκνη-
ρῶν ἢ βραδυκινήτων) Αἶγιν. Συνών. φρ. Περπατάει
σὰν τὸν κάβουρα-σὰν τὴ χελώνα. Πετὰει σὰν
γαρίδα (ἐπὶ γυναικὸς εὐκινήτου) Κωνπλ. Ἐκαμα-
ῆγινε τὸ μάτι μου γαρίδα (ἔχω διεσταλμένους τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ἐξ ἐντάσεως τῆς προσοχῆς, προσέχω ἐντατι-
κῶς) κοιν. Ἐγινε τὸ μάτι μου γαρίδα γιὰ ψωμί-κρέας-
φροῦτο, κττ. (στεροῦμαι τελείως ἢ σπανίως ἔχω νὰ φάγω
ψωμί-κρέας, κττ.) κοιν. Γαρίδα τὸ μάτι μου ὅλη νύχτα
(παρέμεινα ἄπνους) σύνθηθ. Οὔτε γαρίδα δὲν ὑπάρχει
(παντελὴς ἔλλειψις ἰχθύων) Ἀθῆν. κ.ά. Συνών. φρ.
Οὔτε λέπι δὲν ὑπάρχει. Δὲ μελεύει οὔτε γαρίδα
λάχανο (παντελὴς ἔλλειψις λαχανικῶν) Πελοπν. (Κίτ.
Μάν.) Συνών. φρ. Οὔτε πράσινο φύλλο δὲν ὑ-
πάρχει. Οὔτε γαρίδα νερό δὲ μελεύει (οὔτε σταγῶν
ὕδατος) Πελοπν. (Μεσσ.) Γαρίδα νερό (συνών. τῇ
προηγ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Στερελλ. (Κλών.) κ.ά.
(εἰς τὴν φρ. ταύτην καὶ τὰς ἐπομένους ὑπόκειται ἴσως
σημασιολογικὸς συμφυρμὸς πρὸς τὸ γαρίλα 3, ὁ ἰδ.)
Δῶσε μου νιὰ γαρίδα νερό-λάδι κττ. (ὀλίγον ὕδωρ,
ἔλαιον, κττ.) Πελοπν. (Κυνουρ.) Ἡ βρύση στέρεψε, δὲν
ἔχει γαρίδα (οὔτε σταγὸνα) Πελοπν. (Μάν.) Δὲν ἡῶρα
νερό ‘ς τὴ σκούρνα νὰ πιοῦ, οὔτε γαρίδα (συνών. τῇ
προηγ.) Πελοπν. (Κίτ.) 2) Εἶδος μικροῦ ἰχθύος διαι-
τωμένου εἰς τὰ ἀβαθῆ τῶν ποταμῶν Στερελλ. (Σιβίστ.).

γαριδάς ὁ, Πελοπν. (Λαγ.)—Λεξ. Δημητρ. γαριδαῖος
Κύθηρ.

Τὸ ἀμάρτ. Βυζαντ. γαριδάς, οὐτινος ἡ ὑπαρξίς πι-
στοῦται ἐκ τοῦ γνωστοῦ Βυζαντ. ἐπωνύμου Γαριδάς.
Ὁ νεώτ. τύπ. γαριδαῖος κατ’ ἀναλογικὸν μετασχη-
ματισμὸν ἐκ τοῦ πληθ. γαριδαῖοι.

1) Εἶδος μικρᾶς ἀπόχης καταλλήλου διὰ τὴν ἀλιείαν
γαρίδων ἢ καὶ ἄλλων μικρῶν ἰχθύων ἐνθ’ ἄν.: Φέρε τὸ
γαριδᾶ νὰ μαζέψωμε τὴ μαρίδα Λαγ. Συνών. γαριδό-
διχτο, γαριδολόγος. 2) Ὁ ἀλιεύων ἢ πωλὼν γαρί-
δας Λεξ. Δημητρ.

γαρίδι τό, Πελοπν. (Μάν. Μανιάκ.)—Λεξ. Βάιγ.

